

TIT. VII.

De Institutionibus.

62 **I**nstitutio latè sumitur pro nominatione, & presentatione: strictè pro quacunque collatione beneficii, & in hoc sensu dicitur in *c. 1. de Reg. jur. in 6.* Beneficium Ecclesiasticum non potest licite sine institutione Canonica obtineri. Et in hac acceptione duplex est institutio, alia libera, quæ collatio dicitur: alia necessaria quæ propriissimè dicitur institutio. Collatio libera beneficii est illa, quæ alicui nullum jus ad beneficium habenti, liberè beneficium confertur. Collatio necessaria, seu institutio propriè talis, est illa, quæ conceditur beneficium presentato à Patrono ad beneficium patronatum vacans. Et profectò si presentatus idoneus est, & presentatio in tempore legitimo sint facta necessariò ipsi debet beneficium conferri. Et idè institutio, vel collatio necessaria dicitur. Nunc ergo de utraque, sed prius de institutione profundè tali, postea de libera collatione agendum est. Et quidem patroni presentatio solum dar presentatio jus ad rem: quod si idoneus sit, nequit à superiore, ad quem pertinet institutio, repellì: imò illum instituere debet, & per hanc institutionem ipse acquirit in beneficio titulum, proprietatem, seu jus in re, potestque beneficium administrare. Si tamen sine institutione Canonica beneficium accipet, & administret, malè faciet, non tamen amittit jus, quod per presentationem adquisivit, sicut amittit electus, qui autè confirmationem se administrationi ingerit. Hic enim amittit jus, quod per electionem adquisierat. *c. 5. de Elect. in 6.* sed cum hæc constitutio sit poenalis, non debet ad casum presentationis non expressum extendi; *arg. c. 15. de Reg. jur. in 6. Ita Less. de Just. & jur. lib. 2. c. 34. n. 15. & alii contra Garc. & alios.* Si non verus Patronus, sed tantum existimatus presentet, si erat in possessione juris patronatus, & hac bona fide presentet, Clericus sic presentatus validè instituitur ab ordinario, & debet sustineri talis institutio, etsi postea, lite mota super patronatu, sit vicus talis Patronus existimatus. *c. 19. de Jure Patronat.* Sed necesse est, ut constet, Ecclesiam esse Patronatam: non enim aliter admittitur presentatio, nisi prius doceat presentans de titulo, & proprietate juris patronatus ex fundatione, vel dota-

tionem, &c. vel ex pluribus presentationibus tempore immemoriali factis. *Trid. sess. 25. de Ref. cap. 9. Garc. de Benef. p. 5. cap. 5. n. 141. & 142.*

63 Si institutio fiat ab Episcopo, neglecto presentato, vel sine presentatione, & consensu Patroni, ipso jure est irrita. *c. 32. 16. q. 7.* Et sit intelligendus est text. in *c. 8. de Jur. Patron.* ubi dicitur irritanda, quod idem significat, ac irrita, & solum erit irritanda de facto, id est, declaranda irrita, & Patronus potest presentationem à se factam urgere, vel si adhuc tempus à jure præscriptum non sit elapsum, alium potest presentare, & si hic secundus instituitur, dummodò dignus sit, etiamsi prior sit dignior, præferat secundus. Quippè habet jus in re ex institutione adquisitum si plures sint presentati ad idem beneficium, præferatur à majori parte presentatus, si dignus sit; etiamsi à minori parte presentatus, sit dignior: nam hic censetur omninò non presentatus. *c. 3. de Jur. Patron.* Quando verò presentati sunt pares in voce, & lapsus est tempus Patronis concessum, digniorem debet Episcopus instituere; *arg. c. 3. & 24. de Jur. Patron.* digni tamen institutio erit valida, sed illicita, cum digniorem debeat instituere Episcopus. Idem dicendum est, quando plures simul, vel successivè ab eodem Patrono Laico presentantur.

64 Institutionem ergo debet præcedere patroni presentatio. *c. 8. de Jur. Patr.* Aliter facta nulla est, nisi ex post facto patronus consentiat, imò & si eidem personæ competat jus presentandi, & instituendi, debet fieri presentatio, & institutio, si ex diversis titulis procedat: v. g. si Episcopus esse simul Abbas alterius Ecclesiæ, & tanquam Abbati competet presentare, & tanquam Episcopo instituere: tunc prius faciet, ut Abbas presentationem: expedit tamen, quod per Procuratorem presentet; *arg. c. 11. de Appel. in 6.* Et postea, ut Episcopus institutionem faciet. Quod si eidem presentatio, & institutio competat ratione ejusdem Ecclesiæ, vel Dignitatis, tunc unico actu utraque expedit potest. Ante institutionem debent citari omnes quorum interest, per edictum in loco consueto publicè affixum, ut intra terminum peremptorium ibi præscriptum, compareant ut opponant, si quæ opponenda institutioni habeant; *arg. C. fin. de Elect. in 6.* Institutio facta, vel ante terminum præfixum, vel sine affixione edicti, est nulla. *Lacr. lib. 4. n.*

n. 367. Et omnes Ordinarii, Papa inferiores etiam Legatus Papæ, hac Lege de edictis ponendis tenentur. Papa tamen, qui legibus Ecclesiasticis non ligatur, beneficia Patronata providet sine edictorum affixione. Nec item est necessaria edictorum affixio in Dioecibus, in quibus eorum usus est contraria consuetudine abrogatus. Nec requiritur in collatione libera *Gloss. fin. in c. fin. de Election. in 6.* Si elapso tempore competentì præfixo in edicto, & institutione facta, compareat legitimus Patronus, qui jus suum deducere velit, non auditur pro ea vice. Quod si institutio nondum sit facta, admittenda est Patroni presentatio; saltem si edictum ignoravit, vel impeditus fuit, ut tenet *Garc. de Benef. p. 9. cap. 4. n. 14. contra alios.* Institutio debet fieri interveniente Ordinarii, vel instituendi jus habentis autoritate. *c. 3. h. t. Trid. sess. 14. de Ref. c. 13.* Quod si Patronus Laicus præsumat in Ecclesia patronata Clericum instituere excommunicatur. Similiter, & Clericus institutus; imò si persistat in delicto deponitur ab ordine, & ministerio Ecclesiastico. *c. 4. c. 21. de Jur. Patron.* Denique institutio, licet non ex jure scripto, saltem ex consuetudine debet, vel saltem expedit fieri in scriptis, sicut & presentatio, ad faciliorem probationem. *Lacr. lib. 4. n. 359.*

65 Episcopus confirmatus, etsi consecratus non sit, potest instituere de Jure Communi Clericos presentatos ad beneficia, quæ in sua Dioecesi sunt. *c. 3. h. t. Barb. l. 3. Jur. Eccles. cap. 12. num. 208. Lacr. l. 8. n. 360.* Et super hoc jure habet fundatam intentionem, ita ut quicumque hoc jus habere prætendat, illud teneatur probare, & institutio erit invalida. *c. 8. c. 21. de Jur. Patronat.* Quando fundus, in quo est constructa Ecclesia, est sub lite, an ad hanc, vel illam Dioecesim spectet, potest institutio fieri à quolibet ex his Ordinariis. Si verò Ecclesia sit in confinio utriusque Dioecesis, potest fieri institutio, vel ab eo Episcopo, in cujus territorio est porta principalis; *arg. L. 91. §. 5. ff. de Legat. 3.* vel ab Episcopo, in cujus territorio est caput, seu pars principalis Ecclesiæ; *arg. L. 44. ff. de Relig. & sump.* Nisi in utroque casu aliquis ex eis sit in possessione instituendi: nam tunc ipse instituet: quippè ejus conditio, ob possessionem, melior evadit. *c. 65. de Reg. jur. in 6.* Et licet Capitulum Sedevacante, non succedat in jus conferendi, quia hoc liberalitatis, & voluntatis est, in quod non suc-

cedit Capitulum, ne præjudicet Episcopo successorì, qui non posset conferre beneficium, quod ad ejus liberam collationem spectat; in jus tamen instituendi, quod necessitatis, & justitiæ est, profectò succedit Capitulum Sedevacante. *c. 1. h. t. in 6. ibid. Barbos. Gonz. in c. 3. h. t. n. 2. Garc. p. 5. c. 7. n. 54. & 55. Lacr. L. 4. n. 360.* Similiter Vicarius Generalis, licet solum ex commissione Episcopi possit beneficia conferre. *c. fin. de Offic. Vicar. in 6.* Tamen sine speciali ejus mandato instituere potest. *c. 3. h. t. Barb. & Gonzal. ibidem.* Non solum Prælati habentes Ecclesiam plenissimo jure ipsis subjectam, utpotè Ordinarii illius instituere valent, sed etiam alii Prælati, Episcopo inferiores, si privilegio, vel prescriptione juventur, imò jure Decretalium in fundatione poterat hoc jus instituendi Prælati inferioribus reservari. *c. 6. h. t. Secus post Trid. sess. 14. de Ref. cap. 12. ibi: Hujusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reservetur. Barbos. l. 3. Jur. Eccles. cap. 12. n. 208.* Sed etiam post Trid. hoc jus posse his Prælati in fundatione de consensu Episcopi reservari, tenet *Lacr. l. 4. n. 361. cum aliis:* nam Trid. intelligitur, nisi Episcopus consenserit. Trid. namque solum vult, quod Episcopus, ad quem de jure spectat institutio non excludatur invitus, non verò tollit, quod ipse possit cedere juri suo, & alteri institutionem concedere. Laicus, Jure Communi attento, nequit instituere, cum jus instituendi spirituale sit, quinimò, neque ex prescriptione potest instituere, neque ex consuetudine immemoriali, quia hæc in subjecto incapaci possidendi jus instituendi, utpotè spirituale, secluso privilegio; non obtinet vim privilegii. Ex privilegio tamen Pontificis bene potest Laicus instituere, etenim R. Pontifex ex plenitudine potestatis, non solum Laicis potest hanc facultatem communicare, sed etiam Abbatibus, & aliis Præpositis Monialium, quia hoc non pertinet ad potestatem clavium, sed ad jurisdictionem voluntariam, quæ foeminis potest à Pontifice communicari; *arg. c. 12. de Major. & obed. Lacr. l. 4. n. 362. & alii comm.* Et hac etiam ratione potest institutio fieri extra Dioecesim instituents, & in quocunque die, etiam in die feriato. Cum enim sit actus extrajudicialis jurisdictionis voluntariæ; qui sine strepitu, & figura judicii fit, non violat jus alterius, nec sanctitatem diei festi *Garc. de Benef. part. 5. cap. 8. ex num. 138. Barb. de Offic. Episc.*

66 Cum inter dantem, & accipientem debeat esse distinctio personalis, nemo se ipsum immediate, & directe instituere potest. *c. fin. h. t.* Sicut nemo potest se eligere, vel presentare. *t. 26. de Jur. patron.* Imò nec per alium à se ad hoc delegatum; *ex t. 72. de Reg. jur. in 6.* Nisi alicui totam potestatem instituendi delegasset: tunc posset per talem delegatum proprio nomine agentem institui. *Barbos. in t. fin. h. t. n. 3.* Licet enim, qui potestatem habet dispensandi, eam utpotè jurisdictionis voluntaria secum ipso possit exercere, scilicet, dispensando, vel facultatem dispensandi delegando. *Sanchez de Matr. lib. 8. D. 3. ex n. 6.* Sicut Praeses potest se ipsum emancipare, vel in adoptionem dare. *L. 3. ff. de Adop. n. nulli* tamen permittitur se ipsum instituere, ut sic arceatur omnis ambitionis, & avaritiae suspicio. *c. 26. de Jur. patronat.* & ut fraudes evitentur, in quibus facile se possent conquinare institutores, ubi agitur de proprio commo ab ipsis percipiendo; *arg. L. 1. l. 5. §. 2. ff. de Auctor. Tutor.* Praeterea instituendi in beneficiis debent esse Clerici, saltem prima tonsura insigniti. Laici enim nequeunt in beneficiis Ecclesiasticis institui. *c. 2. h. t.* Aliquibus Principibus exceptis, quibus aliqua praebenda honorariae nullum officium spirituale exigentes, conferuntur, ut Regi nostro in Ecclesia Toletana, & Legionensi: Regi Galliae in Pictaviensi, & Caenomanensi. *Gonz. in c. 2. h. t. num. 2.* Si Clericus presentatus non habet actu ordinem: v. gr. Sacerdotium ad beneficium requisitum, si intra annum potest ordinem suscipere, instituendus est. *Cl. 2. de Acat. & qualis.* Sic sufficit presentatum ad Parochiam promoveri intra annum ad Sacerdotium. *c. 2. h. t. in 6.* Instituendi esse debent literati, & alias idonei, undecumque originem duxerint, quia in omni gente, qui facit institutam acceptus est Deo, nec Sanctorum Dei convenit iure hereditario possideri. *c. 5. h. t.* Si verò beneficium fundatum sit pro personis ex certa Civitate, vel familia oriundis, illi sunt instituendi, si alias idonei sint. Sic in contra Hispania beneficia, quacumque sint, non nisi Hispanis, vel iure Hispanorum gaudentibus conferri possunt, cum sint patrimonialia: imò in aliquibus Diocesisibus, solum in tali Diocesi natis debent conferri beneficia, & non aliis. *L. 14. cum seqq. tit. 13. lib. 1. R. C.*

67 Quamvis presentationi faciendae sit tempus praefixum, sicut, & electioni, & liberae collationi; nullum est praescriptum, intra quod post presentationem factam, fiat institutio. Hinc, si ille, ad quem institutio spectat, nimium differat, ipsi praefigitur à superiore certum tempus: v. g. duorum mensium, intra quod institutionem facere cogatur: quod si adhuc ultra differat, legitimo impedimento cessante, adiri potest Episcopus: & si hic sit negligens, Metropolitanus, vel Papa, aut ejus Legatus, ut institutorem compellat, vel ipse instituat, inferioris defectum supplendo. *Garr. de Benef. p. 10. c. 4. Barbos. de Offic. Episc. alleg. 72. ex n. 191.* Potest institutor, etiam post presentationem factam, differre institutionem usque ad lapsum quatuor, vel sex mensium, qui Patronis conceduntur, ut Laicus possit variare, si velit, vel si Patronus Ecclesiasticus est, ut possit in eo termino compere, si forte à non vero patrono attentetur presentatio. Et ob has rationes expedit, institutorem expectare donec terminus sit lapsus. *Lacr. lib. 4. n. 36.* Deinde Clerici, Monachi, & Moniales debent recipi in Ecclesiis, vel Monasteriis promensura reddituum, ita ut nec plures, quam alii possint recipiantur. *c. 1. h. t. Tridentin. sess. 25. de Regul. cap. 3.* ne egestas eos ad indecentia exercenda compellat; vel contrahant debita, quae non possit solvere cum creditorum damno: nec pauciores, quam possint alii. *Arg. cap. 1. c. 4. h. t. c. 9. de Vit. & honest. Cleric.* Ad quod possunt Praelati, vel Conventus à Superioribus compelli, maxime in Ecclesiis non numeratis, quae certum numerum Clericorum, vel Regularium non habent. *c. 9. de Vit. & honest. Clericor.* Et contra: Capitula, vel Conventus non possunt cogi, aliquid recipere ultra eorum facultates. *cap. 4. h. t.* habito respectu ad onera illorum, tam quoad sustentandos Clericos, vel Monachos, quam ad fabricam Ecclesiae, hospitalitatem, eleemosynas, & alia hujusmodi. *Arg. c. 12. de Praebend.* Si incrementum redditum notabile, & permanens sit: numerus Clericorum, vel Monachorum, & si à Papa definitus, & confirmatus sit, potest augeri; quia in confirmatione intelligitur illa clausula; nisi redditus excresecant. *c. 9. de Constitution.* Similiter potest numerus diminui, si decrementum censeatur stabile. *c. 12. de Constitution.*

68 Post institutionem Canoniam, & col-

collationem sequitur institutio, quae in jure dicitur *authorizabilis*, *Et est ea, per quam Clerico ad beneficium Curatum promovetur. Cura animarum committitur exercenda per administrationem Sacramentorum: per quam simul datur jurisdictio fori penitentialis, & auctoritas exercendi curam animarum.* Et etiam dicitur *approbatio: estque testimonium authenticum superioris legitimi praevisio examine datum de idoneitate promoti ad beneficium curatum.* Et licet regulariter debeat praecedere examen ante hanc institutionem, saepe Episcopi, quando ipsis de idoneitate instituendi constat, examen omittunt; sed nullus appellationis, remedio se tueri potest, quinominus examen subire tempatur, presentatis tamen, electis, seu nominatis ab Universitatibus, seu Collegiis generalium studiorum exceptis. *Trid. sess. 7. de Ref. c. 13.* Sed ut in margine notatur, haec exceptio videtur revocata ab ipso *Trid. sess. 24. de Ref. c. 18.* Si ad ipsum spectet, ut ordinariè accidit, utraque institutio, utraque ab eo fit uno, eodemque actu & licet institutio collativa ad alium Praelatum spectet, institutio tamen authorizabilis de Jure Communi spectat ad Episcopum *cap. 4. de Offic. Archidiacon.* Et Sede vacante ad Capitulum pertinet. Item ad Vicarium Generalem Episcopi, vel Capituli Sede vacante, & Praelatis jurisdictionem quasi Episcopalem habentibus, & aliis ex privilegio Apostolico competere solet, quia non est actus Ordinis Episcopalis, sed jurisdictionis, & quidem necessariae, quae de jure competit praedictis. Beneficii fundator non potest Episcopum hoc jure privare, etsi conditionem in fundatione apponat, ut ad alium spectet hae institutio; imò pro non adjecta habetur, cum privatus nequeat Sacrorum Canonum dispositionem immutare, vel aliquid ipsis contrarium statuere. *c. 17. de Testament. l. 55. ff. de legat. 1.* Jus institutionis authorizabilis potest praescribi indirectè à Praelato inferiori Episcopo, quando scilicet beneficium curatum per praescriptionem omnino eximitur à jurisdictione Episcopi, & subicitur alii Praelato habenti in Clericum, & Populum jurisdictionem quasi Episcopalem pro certo territorio; nam haec plena exemptione acquisita, jus institutionis authorizabilis acquiritur, in quo conveniunt DD. Dissident tamen in concedenda praescriptione directa hujusmodi juris, maxime post *Trid. sess. 7. de Reform. c. 13.* Ubi haec institutio tribuitur Episcopis non obstante quovis privilegio, consuetudi-

ne, vel praescriptione etiam immemoriali. Et hinc negant talem praescriptionem. *Abb. Azor, Fagnan. & alii.* Eam tamen concedunt *Barb. de Potestat. Episc. alleg. 72. n. 185. & alii.* Nam *Trid.* intelligunt de consuetudine ante ipsum, non de posteriori: nam etiam *Trident. ibid.* negat privilegio posse adquiri tale jus; quod nec adversarii concedunt: ergo *Trid.* non est accipiendum secundum totam vocum extensionem, & rigorem.

69 Ultimum complementum institutionis Canonicae est investitura, per quam Clerico postquam legitime consecutus est titulum, seu jus in re, confertur jus apprehendendi possessionem corporalem, & alicuiusmodi beneficii. Dicitur etiam institutio corporalis, missio in possessionem, & installatio, seu in stallum, vel sedem introductio. Quando investitura fit verbis tantum cum alicujus signi traditione: v. g. birreti, vel clavis dicitur *verbalis*, si per actuale, & corporalem introductionem fiat, *realis* dicitur. Et quidem per possessionem Dignitatis, vel beneficii, etiam possessio rerum, & jurium ad Dignitatem spectantium, si vacant, acquiritur. *Covar. lib. 3. Var. c. 16. n. 13. Gonz. in Reg. 8. Cancill. gloss. 5. §. 7. n. 7.* Episcopi investuntur per installationem variis solemnitatibus peractam. Abbates, & alii Praelati per inductionem in Ecclesiam, & collocationem in sede Abbatiali. Canonici per assignationem stali, seu sedis in Choro, & Capitulo. Parochi: & alii Beneficiati coram Episcopo, vel Vicario Generali, post editam professionem fidei investuntur per impositionem birreti cum verbis significantibus investituram. Etiam investuntur, vel per inductionem in Ecclesiam, vel per osculum altaris, vel per contractum, & reservationem januae Ecclesiae, vel per inductionem in domum Parochialem, & traductionem clavium, & librorum: vel si in die festo, quando populus est congregatus, accipiat insignia Parochialia: vel per alia hujusmodi, sed in quolibet loco ejus consuetudo attendenda, & servanda est. Qui per institutionem obtinuit beneficium, non potest ejus possessionem, etiam vacuum, propria auctoritate apprehendere, si non praecessit aliquod signum à Praelato datum investituram denotans. *Covar. lib. 3. Var. cap. 16. n. 7.* Quod si violentè beneficiatum priorem expellat, ipso jure, & factò in poenam temeritatis amittit titulum beneficii, & omne jus, quod antea ipsi competebar. *c. 18. de Praeb. in 6. arg. L. 7. C. Unde si.*

Si nulla violentia intervenit, arbitrio iudicis punitur. *Covar. lib. 3. Var. cap. 16. n. 7.* Possessio beneficii potest non solum per ipsum beneficiatum apprehendi, sed, & per Procuratorem ad hoc speciale mandatum habentem, etiamsi Laicus sit. Imò & mandatum generale sufficere tenent. *Covar. lib. 3. Var. cap. 16. n. 9. Vazq. de Benefic. cap. 4. §. 4. dub. 6.* quod negant *Gloss. in c. 17. de Præb. in 6. Barbos. in c. 24. de Præb. n. 3.* Investitura habet eisdem ferè effectus, ac aditio possessionis aliarum rerum, & iurium, datque conditionem præscribendi, sic qui bona fide, & titulo institutus est post possessionem, trienalem præscribit, & acquirit in utroque foro proprietatem, & verum titulum beneficii. *Ex Reg. 36. Cancell. Sanch. in Decal. lib. 7. c. 29. ex n. 86.* contra alios. Licet de jure scripto ad Archidiaconum spectet investitura, seu missio in possessionem beneficiorum. *c. 7. de Offic. Archidiacon.* Consuetudine tamen ad Episcopum hoc pertinet, qui quidem solet talem possessionem actualem tribuere per Vicarios, Decanos rurales, & alios Commissarios, nisi beneficiatum sit litigiosum, & jam prosidetur ab alio: tunc enim ad Episcopum, etiam de jure scripto, investitura spectat, qui debet prius citare, & audire possessorem. *c. 28. de Præb. in 6.* Decanus solet dare investituram Canonici. *c. 7. de Conces. præbend.*

70 Laici proprio nomine nequeunt in possessionem quoad spiritualia mittere institutos. *Arg. c. 9. de Offic. Archidiacon.* Talis enim investitura omnino irrita est, & nullam possessionem in recipientem transfert. *c. 12. 16. q. 7.* quia eis nulla conceditur facultas de Dignitatibus Ecclesiasticis disponendi. *c. 23. 16. q. 7.* Imò, etiam recipiens deponitur, & segregatur, omnesque illi, qui ipsi communicant. *c. 14. 16. q. 7. c. 16. c. 17. c. 40. & 23. 16. q. 7.* Eandem incurrit poenam sæculares investituram Ecclesie, vel Dignitatis dare præsumentes. *c. 12. 16. q. 7.* Quia Laicis in rebus Ecclesiasticis obsequendi manet necessitas, non auctoritas imperandi. *c. 23. 16. q. 7.* Possunt tamen ex commissione Episcopi exercere merum factum introducendi institutum in locum beneficii, tradendo ei claves, jura, & alia: imò potest Laicis competere nomine proprio investitura, quoad temporalia, ubi specialis investitura, quoad hæc fit. Sic Patroni, vel Advocati Ecclesiarum, vel Domini territorii solent novum Parochum in domum Parochia-

lem inducere, claves, & libros rationum tradere, ac redditus assignare.

71 Nunc agere restat de libera collatione beneficiorum, cui plura ex hucusque dictis communia sunt: *Collatio ergo libera est assignatio, seu concessio beneficii vacantis liberè facta ob habentem potestatem.* Nam licet necessarius sit collator, beneficium conferre, tamen liberum est, huic, vel illi conferre, quin teneatur, sicut in institutione illud præsentato assignare. Et hac ratione dicitur libera, & voluntaria, & in jure donatio dicitur. *c. 5. de Conces. præbend. c. 4. de Donation.* Collatio antequam acceptetur, tribuit collatorio jus ad rem in beneficio, ita ut collator alteri nequeat illud conferre, donec collatarius jure sibi per collationem quæsito, se abdicaverit, non acceptando collationem. *c. 17. de Præbend. in 6.* Quia collator functus est officio suo, nec alteri potest conferre, etiam sub conditione, si à priori collatorio non acceptetur. *Gloss. ibid. V. Personam. Barb. & alii.* Collatio beneficii à collatorio acceptata, sive per se, si præsens est, sive per ejus Procuratorem, etiam Laicum, habentem mandatum speciale ad acceptandum tale beneficium, vel saltem in genere, & inderminatè ad beneficia acceptanda. *c. 24. de Præbend. ipsi collatorio tribuit jus in re, & aliquo modo ipsi tribuere dicitur quasi dominium beneficii collati. c. 17. de Præbend. in 6. c. fin. de Conces. præbend. in 6.* Etiam ante possessionis apprehensionem, quia in rebus spiritualibus, ut sunt beneficia facilius jus in re acquiritur, quam in rebus corporalibus, in quibus requiritur traditio. *L. 20. C. de Pæd. ac proinde statim à collatione facta potest beneficium vindicari, si ab alio violente detineatur, & pro ejus iuribus agere.* Sic jus in re acquiritur præsentato per institutionem, electo per confirmationem, postulato per admissionem postulacionis. Si verò Procurator beneficiati acceptavit beneficium, cum solum mandatum generale haberet, vel illud acceptavit aliquis amicus, vel negotiorum gestor ipsius beneficiati, non aliter beneficiatus acquirit jus in re in beneficio, quam si postea habeat ratam talem acceptationem suo nomine factam. *Arg. C. fin. de Jur. jur. in 6.* Si tamen ratam habeat acceptationem, jus in re acquirit in beneficio. *c. 17. de Præbend. in 6.*

72 Beneficia sunt conferenda. 1. gratis, nullo pretio interveniente. *c. 3. l. q. 3. ibi: Dignum est enim, ut sicut gratis Episcopatum accepit, ita membra ejusdem*
Epis-

*Episcopatus, gratis distribuatur. 2. libere, quia cum collatio sit veluti quædam liberalis donatio vim, & metum excludit. c. 2. c. 3. de His, que vi metue. Hinc concessio beneficii per obreptionem, vel subreptionem facta, cum ei desit consensus, est nulla. c. 23. h. t. in 6. c. 8. c. 19. de Rescript. 3. absolutè, & non conditionate, neque sub modo, aut pacto debent conferri. Arg. cap. 2. de Election. in 6. Gloss. ibid. V. Incerta: quia ob incertitudinem, quam habet conditio extrinseca est irrita collatio, si verò conditio, vel modus, vel pactum insit collationi, bene potest adijci. 4. Non alternativè, seu disjunctivè: v. g. Conferò beneficium Titio, vel Cajjo; quia conferentis voluntas incerta est. Arg. c. 2. de Elect. in 6. 5. Non debet idem beneficium duobus conferri. c. 20. de Præb. L. 2. tit. 16. p. 1. Sive, ut simul possideant; ne beneficium dividatur: sive successive, quia esset gratia expectativa ad proximam vacaturam: quæ gratiæ jam sublatae sunt. cap. 2. de Conces. præb. 6. Beneficium conferendum est in perpetuum, ut sit in beneficiis propriè talibus, quæ conferuntur ad vitam collatarii, vel saltem non ad tempus determinatum ut beneficia manualia; quæ licet ad mutuum sint auferibilia, non conferuntur pro determinato tempore. 7. In scriptura fit regularitè collatio, quæ non ad valorem, sed ad probationem collationis requiritur, si collatio beneficiorum facta à Papa, vel ejus Legato non impetretur in scriptis, est irrita. *Extr. Injuncta de Election. inter com.* Licet collatio ab Episcopo facta sine scriptura valeat, expedit tamen, ut in scriptis fiat ad faciliorem probationem: Et sic servatur in praxi. Nam beneficiatus non aliter ad possessionem beneficii admittitur nisi præsentet litteras collationis, quas patientes vocant. 8. Debet esse vacans beneficium, ut infra tit. 8. Et sine diminutione conferri, ut in tit. 12. Si Papa conferat, potest conferre beneficia non vacantia, & non tantum singula singulis, sed etiam unum duobus, vel copiativè, vel alternativè, prout voluerit, & ad tempus, & sub conditione de futuro, & suspensiva, & pro suo arbitratu potest uni adimere, & alteri dare, quia plenissimam potestatem habet in beneficiis, quoad ea, quæ Juris Positivi sunt. *c. 2. de Præbend. in 6.* De quibus agitur in *L. 5. l. 6. l. 7. tit. 16. p. 1.**

73 9. Licet Episcopus possit beneficium antequam alicui illud conferatur, ali- quod imponere onus spirituale: v. g. do-

pendi scripturam. *c. 11. h. t. Gloss. ibid.* in collatione vero ipsa non potest novum onus imponi ab Episcopo. *Gl. in c. 4. V. Item, de Magistr.* quia sine omni passione sunt beneficia conferenda. *c. fin. de Pæd. 10.* Beneficia Parochialia conferri debent per concursum, & quidem digniori. *Trid. sess. 24. de Ref. c. 18.* Si per consuetudinem hic modus conferendi per concursum non servetur, valebit collatio, etiam sine concursu. Valdè tamen expediens erit, ut concurrant fiant tales provisiones, ut accidit in Toletana Diocesi, & in aliis Hispanæ Diocesisibus magno cum profectu animarum, & sic statutum est à Benedic. XIV. Etiam ubi consuetudo concursus viget, non est necessarium, quod fiat in casibus sequentibus. 1. In beneficio Parochiali ad patronatum Laicum pertinente. 2. Si beneficium perpetuo sit unitum alicui Dignitati, Canonicali, vel Monasterio. 3. Si Cura pertineat ad Ecclesiam Cathedrallem, vel Collegiatam, & administretur alternatim per plures, ac per hebdomadas. 4. Si cum alio Parochiali, vel simplici permutetur, vel si resignetur in tertii favorem: nam si resignatarius sit aptus, ei est conferendum. 5. Si nullus ad concursum se offerat, vel ex concursu lites, & desidia gravia timeantur.

74 Etiam in Ecclesiis Cathedralibus sunt certè præbenda, quæ per concursum conferuntur, & dicitur *Hispanè de Oppositione, d. de officio*, quales sunt Pœnitentiaria, Lectoralis, Magistralis, & Doctoralis. Talis enim præbenda illi conferuntur, in quem major pars Capituli consentit, in cujus electione Episcopus solum habet unum suffragium, sicut ceteri Canonici. Pœnitentiaria est instituta à *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 8.* ut Pœnitentiarum confessiones fidelium excipiat. Et hæc præbenda indifferenter conferuntur Doctori, seu, Licentiato in Theologia, vel Jure Canonico: & Pœnitentiarius debet habere quadraginta annos ætatis. Canonici, seu præbenda Lectoralis est instituta, ut eam obtinens doceat Sacram Scripturam in Cathedralibus, & Collegiatis, ubi Populus est numerosus, & juxta aliquos sufficit, Theologiam Scholasticam docere. Et hæc conferuntur Doctori, vel Licentiato in Theologia, & hodie, etiam per concursum, & oppositionem hæc præbenda conferuntur, saltem in Nostrâ Hispania, licet videatur soli Episcopo ejus provisionem relinquere à *Trid. sess. 5. de Ref. cap. 1.* Canonici Magistralis instituta est à Leone X, & Sixto V. in Cathedralibus Castellæ, Le-

gionis, Granata, & Navarra, ut eam obtinens sit Ecclesie concionator, & conferatur Doctori, vel Licenciato in Theologia. Canonica Doctoralis ab ipsis SS. Pontificibus fuit instituta, ut eam obtinens sit Ecclesie Advocatus, & eam in suis negotiis, & litibus defendat, & conferatur Doctori, vel Licenciato in Jure Canonico. *L. 6. tit. 6. l. 1. R. Ind.* Et quidem oppositores ad predictas prebendas debent esse Doctores vel Licenciati in aliqua Universitate Castellæ: Etiam admittuntur Collegæ Bononienses Collegii Hispanorum, qui in ea Academia gradum susceperunt non tamen admittuntur Doctores, qui gradum susceperunt in Regnis Lusitanæ, Aragoniæ, vel in Catalonia. *Machad. in Sum. 1. 2. lib. 4. p. 4.* Hodie tamen ex Corona Aragoniæ admittuntur. In Indiarum Ecclesiis debent conferri hæc prebendæ, sicut in Ecclesia Cathedrali Granatensi: facta enim oppositione tres ex oppositoribus proponuntur à Capitulo, in quo Archiepiscopus habet unum suffragium, & ad Proregem, vel Gubernatorem remittuntur. Pro-Rex, vel Gubernator nominationem remittit ad Regem, & simul de idoneitate ipsorum informat, & postea Rex presentat vi Regii Patronatus unum ex tribus propositis, vel etiam alium juxta suum arbitrium, & taliter presentato conferatur prebenda. *L. 7. tit. 6. lib. 1. R. Ind.*

75 Papa, qui totius Orbis est Pastor, est etiam supremus, & universalis collator omnium beneficiorum. *c. 2. de Præbend. in 6. L. 1. tit. 16. p. 1.* Potestque ea conferre. 1. *Præveniendò*, scilicet, mandando alicui conferri beneficium proximè vacaturum. *cap. 14. de Præbend. in 6.* Quod si sit patronatus, de eo faciet mentionem: alias litteræ censentur subreptitiæ. 2. *Concurrèdo* cum quocumque Ordinario ad beneficii vacantis collationem, & est locus præventioni. *Garc. de Benefic. p. 5. cap. 1. n. 8.* Si dubitetur, quis prævenit, præfertur ille, qui est in possessione beneficii, quia in pari causa melior est possidentis conditio. *cap. 65. de Reg. jur. in 6.* Si neuter possideat, præfertur ille, cui Papa contulit, ob illius majorem prerogativam. *c. 31. h. r. in 6.* Si in Rescripto Apostolico sit dies apposta, sed non hora, & in provisione ab Ordinario facta, dies, & hora sint appostæ, collatio Ordinarii, ut magis determinata, & singularis præfertur. 3. *Jure devolutionis*, quando, scilicet, ad ipsum devolvitur collatio, quia Ordinarius collator, vel non contulit intra tempus legitimum, vel

indigno contulit: Post Papam Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi habent in Jure Communi fundatam suam intentionem, ad conferendum. Sunt etiam collatores Ordinarii omnium beneficiorum suæ Diocesis, nisi specialiter excepta sint, vel superiori reservata, vel ex privilegio, vel præscriptione aliis competat ibidem aliquorum beneficiorum in particulari collatio. *c. 10. c. 11. 16. q. 7. c. 1. de Capellis Monachor. c. 12. de Hæretic. Et quidem Episcopis jus conferendi competit, dum confirmati sunt, quamvis nondum sint consecrati, quia collatio non est actus ordinis, sed jurisdictionis, vel potius Officii Episcopalis. *c. 15. de Elect. Possuntque conferre beneficia in Diocesi vacantia, etiamsi extra eam sint, quia est jurisdictionis voluntaria. Collatio Canoniceatum aliquando pertinet ad Episcopum, & Capitulum simul. c. 15. de Conc. Præb. Et tunc unam vocem habet Episcopus, aliam totum Capitulum, ita ut si uni conferat Episcopus, etiam cum minore parte Capituli, alii verd major pars Capituli neutra collatio valet. *Garc. de Benef. p. 5. c. 4. n. 28. & 29. Barbosa. lib. 3. Jur. Eccles. c. 13. n. 103.* Aliquando ad solum Capitulum spectat præbendatum collatio: & tunc solum Capitulum confert. Aliquando conferre debet cum consilio Episcopi. *c. un. §. Ubi ordo. Ne Sede vacante in 6.* Aliquando Episcopo non requisito. *c. 31. de Elect. Aliquando Capitulariter, & aliquando per turnum Capitulares conferunt. De Jure Communi Collatio Canoniceatum, Dignitatum, Præbendarum, & Portionum, quando sunt de Gremio Capituli Ecclesie Cathedralis, pertinet ad Episcopum, & Capitulum simul ita ut Episcopus æqualem vocem cum Capitulo habeat. *Garc. de Benef. p. 5. c. 4. n. 17.* Portiones integræ, & dimidiæ, si non sunt de gremio Capituli à solo Episcopo conferuntur, & idem est de Capellanis. *Garc. de Benefic. cap. 4. n. 25.* In Collegiatis præsentatio pertinet ad Capitulum, & Prælatum: institutio, vel confirmatio pertinet ad Episcopum. *Garc. n. 64. Gonz. in Reg. 8. Canc. glos. 45. n. 45.* Sed in his omnibus attendenda sunt cujusque Ecclesie privilegia, & eorum optima interpretis consuetudo. *c. 8. de Cons. L. 1. tit. 16. p. 1. ibi: Tovo por bien Santa Iglesia, que en cada Iglesia fuisse guardada la costumbre, que usaron de luego tiempo para dar los Beneficios.* De potestate Vicarii in collatione beneficiorum alibi dictum est. De potestate Capituli Sede vacante dicendum est***

est

est infra. Legatus à Latere concurret ad præventionem, cum quolibet Ordinario ad beneficiorum collationem. *cap. 31. de Præb. in 6. cap. fin. de Offic. Legat. in 6.*

76 Prælati exempti habentes, quasi Episcopalem jurisdictionem, quoad territorium, Clericum, & Populum, & etiamsi jurisdictione ordinaria careant, solent habere conferendi potestatem, vel ex privilegio, vel ex præscriptione quadragenaria cum titulo; quod si sit contra Episcopum, in cujus Diocesi sita sunt beneficia, debet esse præscriptio immemorialis. *c. 1. de Præscript. in 6.* Cardinales, etiam Diaconi, ex privilegio conferunt omnia beneficia Ecclesiarum, quas vel jure tituli, vel commendationis habent, non obstantibus expectativis, aut reservationibus, nisi vacant in Curia. *Azor p. 2. l. 6. cap. 25. q. 5.* Canonici etiam aliquando habent jus conferendi: vel omnes capitulariter, ita ut conferatur illi, in quem major pars convenerit, vel per turnum, quatenus unus post alium, secundum antiquitatem conferant, vel singulariter, si jus conferendi alicui officio, vel Dignitati sit annexum. Circa præbendas, quæ per concursum conferuntur, jam diximus, quod præbenda conferatur illi, in quem major pars Capituli consentit. Sequenter Prælatu, cui hoc jus competit, potest etiam conferre. *Gonz. in Reg. 8. Canc. glos. 23. n. 17. Garc. de Benef. p. 5. cap. 6. ex n. 1.* Ille qui est in possessione conferendi beneficia, & simul habet bonam fidem, validè, & licitè ea confert, nec est removendus provisos postquam collationem acceptavit, etiamsi vitium possessionis detegatur, & ad alium proprietatem pertinere constet. *Gonz. de Reg. 8. Canc. glos. 45. §. 1. à num. 4. Garc. de Benefic. p. 5. cap. 5. ex n. 1.* quia hæc collatio est quasi fructus juris conferendi, ac proinde ad bonæ fidei possessorem spectat. *L. 48. de Acquir. rer. dom.* Valetque collatio, etiamsi facta sit, post litis contestationem. *Garc. de Benef. p. 5. cap. 6. n. 22.* Denique etiam Laicis ex privilegio Pontificio, potest competere jus conferendi beneficia; & quidem solus Papa in hoc dispensare potest, quippe Jure Communi ipsis hoc prohibetur; ac proinde nec ad tempus possunt conferre beneficia, cum ipsi non possint jus spirituale, quale est hoc, possidere. *cap. 2. de Judic. c. 51. de Elect. Et hæc ratio non possunt jus conferendi præscribere, quia sine possessione præscrip-*

tio non datur. *c. 3. de Reg. jur. in 6. l. 25. ff. de Usucap.* Nec alii Prælati possunt hoc jus concedere, cum ipsi nequeant contra Jus Commune aliquid agere; *arg. cap. 16. de Majorit. obed.* sed hoc Papæ, qui supra Jus Commune est reservatur. *c. 4. de Conc. Præbend.*

77 Episcopus, vel Collator quicumque sit, potest Clerico tempus præfigere, intra quod collationem acceptet. *cap. 17. de Præbend. in 6.* Et licet collator termino transacto non teneatur amplius expectare ad conferendum alteri beneficium, si tamen non contulit, potest Clericus, etiam post terminum elapsum, cum non sit à jure, sed solum ab homine statutus, sentire utiliter collationi ipsi factæ; *arg. cap. 33. de Reg. jur. in 6. glos. in cap. 17. de Præbend. in 6. V. Terminus.* Beneficium, cum sit institutum pro sustentatione Ministrorum Ecclesie, ab Ecclesia, vel ejus Prælato per institutionem, vel collationem Canonicam debet concedi, non à defuncto jure sanguinis per legitimam successionem, nec per speciem successionis hereditariæ, quam jus nostrum abhorret. *cap. 10. cap. 11. de Filiis Presbyter. cap. 1. de Præbend.* Nec ab Episcopo potest Coadjutor assignari cum potestate succedendi. *cap. 17. q. 1. Trident. sess. 25. de Ref. cap. 7.* nec vivente Beneficiario potest institui tractatus de ejus successore, etiamsi paulo post moriturus sit. *c. 36. de Elect. Et pactum, de succedendo alteri post mortem in Beneficio Ecclesiastico illicitum est. c. 2. de Conc. Præb. irritum etiam est pactum, quo aliquis instituitur ea conditione, ut post ejus mortem alius certus, v. gr. consanguineus succedat. *c. 5. de Pañ. nec filius potest immediate patri in beneficio succedere, quamvis legitimus sit. cap. 10. cap. 11. de Filiis Presbyter.**

78 Ut ergo alicui possit beneficium conferri. 1. debet esse initiatus saltem prima tonsura, quia beneficium datur propter officium spirituale, cujus Laicus est incapax, ac proinde Laico nequit beneficium Ecclesiasticum conferri. *c. 6. de Transact. cap. 2. h. r. 2.* debet esse natus ex legitimo matrimonio, quia illegitimi non possunt sine dispensatione obtinere beneficia. 3. requiritur conveniens ætas, nam pueri non sunt idonei ad beneficia Ecclesiastica. *cap. 35. de Præbend. 4. Litterarum competens scientia, vitæ honestas, & alia requiruntur, de quibus dictum est in tit. 14. lib. 1.* Novitio non possunt conferri beneficia regularia, quæ

ad

administrationem habent, ut Prelaturæ. c. 28. de Election. in 6. quia non debet in Magistrum assumi, qui vix formam Discipuli assumpsit. cap. 49. de Election. nec de iure antiquo alia beneficia regularia inferiora poterant novitiis conferri, secus ex Trid. sess. 14. de Ref. cap. 10. ubi non solum possunt conferri nondum professis, sed etiam illis, qui nondum susceperunt habitum, si se obligent ad eum suscipiendum, & professionem emittendam. Bene quidem possunt novitiis conferri beneficia secularia, quamvis hoc non debeat. Garc. de Benefic. p. 7. cap. 10. n. 5. & 6. Sanchez in Dical. lib. 7. cap. 4. n. 22. Ita debet collator beneficia conferre, ut semper dignis conferat: quod si post secundam correptionem indignis conferat, Concilium Provinciale suspendit collatorem à collatione beneficiorum: & alius assignatur, qui beneficia conferat. Et hæc suspensio solum à Papa, vel Patriarcha relaxatur. cap. 29. de Præbend. l. 14. tit. 16. p. 1.

79 Romanus Pontifex aliquando iustis ex causis reservat aliqua beneficia, sibi illorum collationem ita vendicando, ut liget manus collatoris inferioris, quominus ipse valide ea conferre possit. c. 45. de Elect. in 6. c. 2. h. t. in 6. Extrav. 14. eod. inter com. Reservatio alia generalis est; illa scilicet, qua omnia beneficia alicujus Diocesis, vel Regni reservantur; specialis alia, ea scilicet, qua reservantur beneficia certæ Ecclesie, vel certæ Dignitas, vel certæ personæ: v. gr. si Papa jubeat beneficium alicujus Ecclesie, vel certæ Dignitatis, vel certæ personæ. Utraque, vel est temporalis, cum scilicet, Papa reservat beneficium ad suum beneplacitum, vel est perpetua, quando scilicet, beneficium reservat Sedi Apostolicæ, & suis successoribus. Alia est fixa, seu continua, quando scilicet, Papa, sibi reservat collationem pro omni loco, & tempore. Alia est discontinua, seu eventualis, quando sibi reservat beneficia in mensibus certis, vel loco, v. gr. vacantia in Curia Romana. Reservatio licet valde affinis sit affectioni, tamen ab ea differt in eo, quod reservatio sit per verba expressa, quibus Papa declarat, beneficium suæ dispositioni reservare. Affectio est, cum Papa manum beneficium apponit ad effectum illud conferendi, hoc est, si Papa aliquando cepit beneficium conferre: ex tunc censetur affectum, & per ipsum factum manet Pontifici reservatum. Si verò ad alium effectum manum apponit: v. g. ad pensionem imponendam, non

manet affectum, nec quando est Juris Patronatus Laicalis, aut mixti: vel si manus appositio semel effectum sortita est per provisionem: nam si rursus vacaverit ab ordinario collatore, conferri potest. Gonz. ad Reg. 8. Cancell. glos. 52. n. 4. si verò reservatum sit, numquam à collatore inferiori potest conferri. Et si reservatio sit adjectum Decretum irritans, collatio ab inferiori, etiam ex ignorantia, sive juris sive facti facta est nulla. c. 20. de Præbend. in 6. Et nequidem titulum coloratum proviso præbet, nec spoliatus de spolio agere potest, cum beneficii possessione careat, utpotè à Decreto irritante vitiata. Secus est, si Decretum irritans non adjungatur. Ordinarius potest beneficii reservati resignationem acceptare, non verò potest conferre illud, sed pro ejus collatione recurrendum est ad Papam. Qui reservationem ignorans beneficium reservatum acceptavit, prius possessio dimisso, si ex quo reservationem scivit, illud sine difficultate dimittit, cum non sit in culpa primum beneficium recuperat: secus si sciens admisit, vel postquam scivit, se exhibuit difficilem in beneficio reservato dimittendo. cap. 20. de Præbend. in 6. Variæ sunt causæ reservationis. 1. ut denotetur, ampliores potestatem apud Pontificem, quam apud alios Collatores, residere. cap. 14. h. t. in 6. 2. ut major communicatio Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum sit cum Romana Ecclesia omnium Matre, & Magistra, dum ab ea in hoc dependent. cap. 21. 9. g. 3. ut Romana Ecclesia possit se liberalem ostendere erga benemeritos, ipsis Ecclesiastica beneficia conferendo.

80 In corpore Juris Communis unica tantum invenitur reservatio, videlicet in c. 3. c. 34. h. t. in 6. ubi reservantur beneficia vacantia in Curia Romana, vel apud Sedem Apostolicam, quod idem probabiliter est, quæ reservatio durat unius mensis tempore à die vacationis: quod si intra illum Pontifex non conferat, eo elapso, collatio pertinet ad ordinarios collatores. c. 3. h. t. in 6. Beneficium apud Sedem Apostolicam, seu in Curia vacare censetur, quando vacat ubi existit Pontifex cum sua Cancellaria, aliisque Tribunalibus, vel ubi existit Cancellaria cum aliis Tribunalibus, licet Papa recreationis, vel peregrinationis causa ad tempus absit. Vel si in loco vicino Curie, hoc est, non distante ultra duas dietas legales, Beneficiarius moriatur, si ibi non habeat domici-

lium.

lium. c. 34. h. t. in 6. Hæc reservatio non comprehendit. 1. beneficia, quæ sunt juris Patronatus Laicalis, quia Pontifex non censetur juri Laicorum ex fundatione, vel dotatione Ecclesiarum acquisito derogare, nisi id exprimat specialiter, imò et si in rescripto reserventur beneficia, quæ sunt juris patronatus Laicorum, non comprehenditur jus patronatus Regum, vel Principum, nisi exprimat. Beneficia verò, in quibus Laicis competit jus patronatus non ex fundatione, adificatione, vel dotatione Ecclesie, sed ex privilegio Pontificio, vel præscriptione in privilegio fundata, comprehenduntur in reservatione. 2. Non comprehendit beneficia Regularia. 3. Nec beneficia Ecclesie non numerate, seu receptivæ, hoc est in qua est certus numerus beneficiorum, seu præbendarum, quia beneficiario mortuo ipsa extinguuntur, & si de novo conferantur, quasi reviviscunt. 4. Beneficia resignata ex causa permutationis. 5. Beneficia Parochialia, quæ vacant tempore, quo Sedes Apostolica vacat, nec eorum diuturna vacatio periculum animabus afferat. c. 35. h. t. in 6. 6. Beneficia, quæ ex consuetudine sunt conferenda Magistris Theologie, aut Doctoribus Juris Canonici. 7. Beneficia manualia, seu revocabilia ad nutum, cum non sint strictè beneficia. Denique beneficia, quæ in Urbe vacant, & pertinent ad eos, qui in Urbe degunt, sed non sequuntur Curiam: hæc enim Pontifex jure ordinario, non jure reservationis confert.

81 In Extr. 1. h. t. inter com. reservantur Sedi Apostolicæ beneficia apud eandem Sedem Apostolicam vacantia: quæ reservatio non videtur differre ab immediatè dicta. In Extrav. 4. h. t. reservantur beneficia, quæ vacant, vel debent dimitti propter adaptionem Dignitatis, persona-

tus, officii, beneficii curati similis, & ita incompatibilis cum primo, ut secundo obtento primum vacet, etsi hoc non admittatur statim, sit auferendum etiam secundum. Quæ beneficia vacantia, vel dimissa ob secundi adaptionem sibi reservat Pontifex, ita ut si qui alius de eis disponere præsumat, irrita sit dispositio. In Extrav. 11. h. t. dicitur, quod si Dignitatem; vel aliud beneficium curatum obtinenti, aliud beneficium conferatur, & ambo vacent successivè, possint exigi, ac percipi à Camera Apostolica fructus eorum primo anno, quo vacant. In Extr. 13. h. t. Reservantur Sedi Apostolicæ Ecclesie Episcopales, Archiepiscopales, & Patriarchales; item Monasteria, Prioratus, Dignitates, officia, & beneficia quæcumque, etiam si per electionem, aut quemcumque alium modum conferantur, si apud Sedem Apostolicam vacaverint: vacantia per depositionem, privationem, translationem, aut cassationem electionis, vel postulationis auctoritate Pontificia factam, vel per renuntiationem à Papa admissam: Item vacantia per obitum Cardinalium, Legatorum, & aliorum Officialium Sedis Apostolicæ. Vacantia per promotionem ad majores Dignitates, Patriarchalem, Archiepiscopalem, Abbatialem, auctoritate Pontificia factam, postquam sic promoti pacificam obtineant possessionem. Præterea de omnibus beneficiis reservatis, & reservandis decernit. Extrav. ult. h. t. ita esse affecta, ut si alius, quam Pontifex disponat irrita sit dispositio.

82 Aliæ reservationes fiunt in Regulis Cancellariæ, & quia prædictæ regulæ partem Juris Canonici constituunt, hæc occasione operæ pretium duxi eas hic ad litteram inserere in studentium gratiam, quamvis ad varias materias pertinentes, nec credo hoc à curiosis reprehensibile reputandum.

REGULÆ, ORDINATIONES, ET CONSTITUTIONES Cancellariæ Apostolicæ. S. D. N. D. Innocentii Divina Providentia Papæ X.

SANCTISSIMUS in Christo Pater, & D. N. D. Innocentius Divina Providentia Papæ X. Suorum Prædecessorum vestigiis inhaerendo, normam, & ordinem rebus gerendis dare volens in crastinum, suæ assumptionis ad summi Apostolatus apicem, videlicet, die decimaquinta mensis Septembris, anno ab Incarnatione Domini millesimo sexcentesimo quadragesimo quarto; reservationes, constitutiones, & regulas infrascriptas fecit, quas etiam ex tunc, licet nondum publicatas, & suo tempore duraturas observari voluit, ac quas Nos Franciscus, Tit. S. Laurentii in Damaso, Diaconus Cardinalis Barberinus S. R. E. Vice Cancellarius die 6. mensis Octobris dicti anni in Cancellaria Apostolica publicari fecimus.

Re-

Reservationes generales, & speciales.

IN primis fecit eandem reservationem, quæ in constitutione s. l. record. Benedicti Papæ XII. quæ incipit; *Ad regimen*: continentur, & illas innovavit, ac locum habere voluit, etiamsi Officiales in eadem constitutione expressi Apostolicæ Sedis Officiales ante obitum eorum esse desierit, quoad beneficia, quæ tempore, quo Officiales erant obtinebant. Declarant nihilominus beneficia, quæ Sedis Officiales, qui ratione officiorum suorum hujusmodi ejusdem Sedis Notarii erant, etiam dimissis ipsis officiis, & quocumque assequuti fuerint sub hujusmodi reservationibus comprehendit. Ac reservavit beneficia, quæ per constitutionem piæ mem. Joannis Papæ XXII. quæ incipit: *Execrabiles*: vacant, vel vacare contigerint. Quam constitutionem, & reservationem SS. tam ad beneficia obtenta, quam alia quæcumque, de quibus Ordinarii, & alii Collatores contra Concilii Tridentini Decreta disposerunt, & disponent in futurum extendit, & ampliavit. Et ea etiam beneficia omnia dispositioni suæ reservavit: de quibus per dictos Ordinarios, aut alios Collatores contra ejusdem Concilii Decretorum formam dispositum fuerit.

Reservatio Cathedralium Ecclesiarum, & Monasteriorum, ac de tempore vacationis Episcopatum vacantium Beneficiorum.

2 Item reservavit generaliter omnes Ecclesias Patriarchales, Primatiales, Archiepiscopales, Episcopales, necnon omnia Monasteria virorum, valorem annum ducentorum florenorum auri communi estimatione excedentia, nunc quomodocumque vacantia, & in posterum vacatura, & voluit, quod excessus hujusmodi literis exprimat. Ac etiam reservavit Dignitates, & beneficia omnia ad collationem, præsentationem, electionem, & quæcumque aliam dispositionem Patriarcharum, Primatum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, necnon Abbatum, ac aliorum quoruncumque Collatorum, & Collatricum, Sæcularium, & Regularium, quomodolibet (non tamen ad collationem eam alio, vel aliis, aut etiam ad alterius præsentationem, vel electionem pertinentia) quæ post illorum obitum, aut Ecclesiarum, seu Monasteriorum, vel aliorum Dignitatum suarum dimissionem, seu amissionem, vel privationem, seu tran-

sactionem, vel alias quomodocumque vacaverint, usque ad provisionem successorum ac easdem Ecclesias, aut Monasteria, vel Dignitate Apostolica autoritate faciendam, & adeptam ab eisdem successoribus pacificam illorum possessionem, quomodocumque vacaverint, & vacabunt in futurum.

Extensio reservationis Beneficiorum per assecutionem pacificam vacantium.

3 Item, qui de Beneficiis Ecclesiasticis, præsertim curam animarum habentibus, seu alias personalem residentiam requirentibus, dum pro tempore vacant, Apostolica autoritate provisum, seu providendum ante illorum assecutionem alia cum eisdem incompatibilia Beneficia Ecclesiastica per eos tunc obtenta in fraudem reservationis suæ resignant, dimitterent. Voluit, decrevit, & declaravit, quod si in posterum, quibusvis personis de aliquibus Beneficiis Ecclesiasticis, tunc vacantibus, seu vacaturis per sanctitatem suam, aut ejus autoritate provideri, ipsosque provisum, seu providendum intra vacationis, & provisionis, seu assecutioni eorum beneficiorum tempora quæcumque alia cum illis incompatibilia Beneficia Ecclesiastica secularia, vel quoruncumque Ordinum, ac etiam Hospitalium, Regularia per eos, tunc obtenta, nulla speciali, & expressa de eisdem in provisionibus prædictis facta mentione simpliciter, vel causa permutationis, ac alias quomodolibet, sive in sanctitatis suæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore existentis, aut Legatorum, vel Nunciorum d. Sedis, sive Ordinariorum, vel aliorum collatorum, quoruncumque manibus resignare, seu dimittere, aut Juribus, sibi in illis, vel ab illa competentibus cedere contigerit, omnes, & singulæ concessionem, collationes, provisiones, & quævis aliæ dispositiones de beneficiis, seu juribus, sic resignandis, dimittendis, & cedendis pro tempore faciendæ, cum inde sequitur quibuscumque casæ, & irritæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, nec cuiquam suffragentur, sed beneficia, & jura; ut præfertur, resignata, dimissa, & cessa, eo ipso vacant, ac sub reservatione prædicta, quam sanctitas sua, etiam quoad hoc extendit, & ampliavit, comprehensa censeatur. Ita quod de illis per alium, quam eandem sanctitatem suam, vel pro tempore existentem Romanum Pontificem nullatenus disponi possit in omnibus, & per omnia pre-

perinde, ac si per pacificam assecutionem beneficiorum aliorum hujusmodi verè, & realiter vacavissent, ac ulterius voluit beneficium, de quo resignans fuerit autoritate Apostolica provisum, ac per cujus assecutionem beneficia vacare debebant, ut prius vacare, proinde, ac si collatio favore resignantis facta non fuisset. Decernens irritum, &c. attentari.

Reservatio Dignitatum, necnon suorum, & S. R. E. Cardinalium Familiarium Beneficiorum.

4 Item reservavit generaliter dispositioni suæ omnes Dignitates majores post Pontificales in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, necnon valorem decem florenorum auri communi estimatione excedentes, principales in Collegiatis Ecclesiis. Reservavit etiam Prioratus, Præposituras, Præpositus, ac alias Dignitates Conventuales, & Præceptorias generales Ordinum quoruncumque (sed non Militarium.) Ac quæcumque beneficia, quæ sui etiam dum Cardinalatus fungebatur honore: existentes, ac S. R. E. viventium nunc, & qui erunt pro tempore Cardinalium familiares continui, Comensales obtinent, & in posterum obtinebunt, eorum familiaritate durante, ac in quibus, seu ad quæ jus eis competit; aut competierit, etiamsi ab ipsa familiaritate per obitum Cardinalium eorundem, vel alias recesserint. Declarans, Dignitatis, quæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales majores existunt, & quæ ex Apostolicæ Sedis indulgentia, vel ordinaria autoritate, aut consuetudine præscripta, vel alias quovis modo in Collegiatis Ecclesiis principalem præminentiam habere noscuntur, sub reservatione prædicta comprehendit debere.

Reservatio Beneficiorum Collectorum, & Subcollectorum.

5 Item reservavit generaliter omnia, & singula beneficia Ecclesiastica, quoruncumque Collectorum, & unicum in quacumque Civitate, vel Diocesi, qui suo tempore officia exercuerit, Subcollectorum fructuum, & proventuum Cameræ Apostolicæ debitorum, illa videlicet beneficia dumtaxat, quæ durante eorum officio obtinebant, & in quibus, seu ad quæ jus eis competeat.

Tom. I.

Reservatio Beneficiorum Curialium, dum Curia transfertur.

6 Item reservavit omnia, & singula beneficia Ecclesiastica quoruncumque Curialium, quos dum Curia Romana de loco ad locum transfertur, eam sequendo decedere contigerit in quovis loco, quantumcumque etiam à dicta Curia remoto.

Reservatio Beneficiorum Cubiculariorum, & Cursorum.

7 Item reservavit generaliter idem D. N. Papa dispositioni suæ omnia beneficia Cubiculariorum, etiam Honoris nuncupatorum, ac Cursorum suorum. Declarans in prædecessorum suorum Romanorum Pontificum Constitutionibus, & Regulis reservatoriis Beneficiorum Cubiculariorum, etiam Cubicularios Honoris nuncupatos, etiam à die earum Editionis, & publicationis, intelligi, & comprehendi, ac comprehensos fuisse, & esse. Irritumque, &c. attentari decernens.

Reservatio Beneficiorum Ecclesiarum Sancti Joannis Lateranensis, & S. Petri, ac B. Mariæ Majoris de Urbe, & beneficiorum Titulorum Cardinalium à Curia absentium.

8 Item reservavit dispositioni suæ generaliter quoscumque Canonicatus, & Præbendas, ac Dignitates, Personatus, & Officia in S. Joannis Lateran. & Principis Apostolorum, ac B. Mariæ Majoris de Urbe Ecclesiis: necnon ad collationem provisionem, & præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem S. R. E. Cardinalium à Romana Curia absentium ratione suorum Episcopatum Cardinalatus, ac ipsorum Cardinalium Titulorum, & Diaconiarum spectantia, quamdiu absentia sua duraverit Canonicatus, & Præbendas, Dignitates, Personatus, administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura vacantia, & ipse antea vacatura, tam in eadem Urbe, quam in Ecclesiis, Civitatibus, & Diocesisibus dictorum Episcopatum consistentia, ac decrevit irritum, &c.

Reservatio mensium Apostolicorum, & alternativa pro Episcopis residentibus.

9 Item cupiens S. D. N. Papa pauperibus Clericis, & aliis benemeritis personis